

E - BULLETIN

SLOVENSKÝ INŠTITÚT V PRAHE

Jún 2024 | Výstava POZRI, PRÉSPOROK: Od grafickej veduty k fotografickému pohľadom.

LITERATÚRA

ROK LITERATÚRY A TANEČNÉHO UMENIA

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU - celoročný cyklus prezentácie kníh finalistov literárnej ceny Anasoft litera

Host': *bude upresnené na pozvánke, webe a sociálnych sieťach*

Moderuje: Jakub Pavlovský

19. 6. 2024 o 19:00 | 1. Podzemní antikvariát, Hyberská 22, Praha 1

V júni pokračuje celoročný cyklus literárnych debát, ktoré usporadúva Slovenský inštitút v Prahe v spolupráci so Slovenským literárnym centrom a literárnym magazínom TVAR. V rámci literárnych večerov, ktoré moderuje pedagóg a redaktor Jakub Pavlovský, postupne predstavujeme minuloročnú desiatku finalistov a finalistiek prestížnej slovenskej ceny Anasoft litera. Meno júnového hosta oznámime čoskoro - sledujte nás na našej webovej stránke a sociálnych sieťach!

Foto: Anasoftlitera.sk

DAGMAR PODMAKOVÁ A KOLEKTÍV: *STO ROKOV SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO DIVADLA 1920 – 2020*

Prezentácia publikácie o histórii prvej slovenskej divadelnej scény za účasti jej členky – herečky Táne Pauhofovej.

12. 6. 2024 o 16:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

V stredu 12. 6. 2024 sa v Slovenskom inštitúte v Prahe otvorí nová výstava *Pozri, Prešporok!* venovaná podobám historickej Bratislavy. Vernisáži bude tematicky predchádzať prezentácia novej publikácie mapujúcej sto rokov Slovenského národného divadla, ktorého historická budova je dominantou historického jadra Bratislavy.

Výnimočnú publikáciu *Sto rokov Slovenského národného divadla 1920-2020* prídu predstaviť tri uznávané slovenské teatrologičky z kolektívu autoriek a autorov, **Nadežda Lindovská**, **Michaela Mojžišová** a **Dagmar Podmaková**. Pred českým publikom knihu uvedie do života oceňovaná slovenská herečka **Táňa Pauhofová**.

Jedinečné trojzväzkové dielo predstavuje dejiny vrcholnej slovenskej profesionálnej scény inak, než býva zvykom. Namiesto klasického chronologického prístupu k dejinným udalostiam či sledovania vývinu jednotlivých divadelných zložiek (dramaturgia, réžia a ďalšie) upriamujú autori pozornosť čitateľa na sto emblematických inscenácií činohry, opery a baletu a prostredníctvom ich rekonštrukcií sprítomňujú umelecké výsledky súborov i jednotlivcov v spoločensko-politickom kontexte.

Práca podobného charakteru – inscenačné dejiny divadelnej inštitúcie – zatiaľ na Slovensku neexistuje. Na tomto priekopníckom výskumnom projekte sa podieľal tridsaťpäť členný autorský kolektív odborníkov rôznych generácií.

Kontextové štúdie k činohre, opere a baletu približujú úsilie formovania každého súboru cez jednotlivé zložky. Okrem toho je v prvom zväzku aj obsiahly materiál o okolnostiach vzniku SND, o divadelných budovách či divadelných dielňach, ktoré v čase otvorenia patrili k najmodernejším v Európe; tretí obsahuje resumé k všetkým trom zväzkom v anglickom a nemeckom jazyku.

Po prezentácii publikácie bude nasledovať vernisáž novej výstavy v galérii Slovenského inštitútu v Prahe s názvom *Pozri, Prešporok!* (viac sa dočítate v rubrike Vizualne umenie).

SCÉNICKÉ UMENIE

CENY MARKA RAVENHILLA: DIVADLO NA PERÓNE – MY, ĽUD!

Hostovanie košického divadla v rámci slávnostného odovzdávania českej dramatickej ceny.

6. 6. 2024 o 20:00 | Vila Štvanice, ostrov Štvanice 858, 170 00 Praha 7

Foto: Divadlo Na Peróne

Hostovanie slovenského nezávislého divadla v rámci udeľovania českých Cien Marka Ravenhilla je výsledkom pokračujúcej spolupráce medzi Divadlom LETÍ a Slovenským inštitútom v Prahe, ktorej cieľom je pravidelne predstavovať českému publiku tvorbu slovenskej nezávislej divadelnej scény.

Cena Marka Ravenhilla za najlepšiu českú inscenáciu súčasného textu je cena pre české divadlá za počin v inscenovaní súčasnej dramatiky, ktorú udeľuje ju nezávislá osemčlenná porota od roku 2010.

Vítaza ceny, ktorej vznik pred štrnástimi rokmi iniciovalo Divadlo LETÍ, vyberala nezávislá porota zložená z ôsmich odborníkov, tentokrát spomedzi viac ako stovky inscenácií, pričom do užšej nominácie sa dostalo sedem z nich.

Súčasťou slávnostného večera udeľovania ceny bude tento rok hostovanie slovenského nezávislého Divadla Na Peróne z Košíc, ktoré uvedie inscenáciu *My, ľud!* v réžii Jany Wernerovej a Petra Kočiša.

My, ľud! je interaktívna divadelná spoločenská hra, ktorej autorom je oceňovaný holandský dramatik Sytze Schalk. Originálny koncept vznikol s cieľom prispieť k boju demokracie proti extrémizmu a poukázať na dôležitosť rozvíjania schopnosti kritického myslenia.

„Hladina mora stúpa... Klíma a svet sa mení... Zem sa otepľuje... Pomaly, ale isto...”

Foto: Divadlo Na Peróne

Ostrovy ohrozuje stúpajúca hladina mora. Ostrovania preto utekajú na pevninu a ich strastiplná cesta končí v Lide, ktorá tak po prvý raz čelí utečeneckej kríze. Lidanský kráľ sa narychlo rozhoduje ubytovať utečencov v dočasnom stanovom tábore. Lidania ich vítajú, robia zbierky na ich podporu a prinášajú im jedlo a hračky. Uplynie však niekoľko mesiacov a stále tu nie je perspektíva na bezpečný odchod Ostrovanov späť domovov.

Zhoršujúca sa situácia núti kráľa k historickému kroku – vyhlásiť prvé demokratické voľby prezidenta. Krajina sa náhle pripravuje na obsadenie novej politickej role, ktorá u nich dovtedy neexistovala. V rámci interaktívnej hry sa diváci stávajú lidanskými občanmi a ich voľba ovplyvňuje dianie v krajine. Ako to celé dopadne?

Réžia: Jana Wernerová a Peter Kočiš | Námet: Sytze Schalk | Text: Sytze Schalk, Jana Wernerová, Peter Kočiš | Scéna: Ján Ptačin, Peter Kočiš, Jana Wernerová | Kostýmy: Emma Korpová | Hudba: Dead Janitor | Účinkujú: Jana Wernerová, Peter Kočiš, Michaela Domovcová, Jakub Muranský

Divadlo Na Peróne vzniklo v roku 2005 v Košiciach. Orientuje sa na autorskú tvorbu, ktorá vychádza z potreby reagovať na citlivé spoločenské témy, no prezentuje tiež performace či tvorbu pre stredoškolské publikum a organizuje vzdelávacie workshopy. Pravidelne sa zúčastňuje divadelných festivalov v Česku, Poľsku, Maďarsku, Francúzsku, Nemecku, Bulharsku, Nórsku, Anglicku, Švédsku a USA.

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

JAKUB A JEHO PÁN. POCTA DENISOVI DIDEROTOVI V TROCH DEJSTVÁCH (MILAN KUNDERA)

Hostovanie Divadla Astorka Korzo'90 v pražskom Švandovom divadle.

14. 6. 2024 o 19:00 | Švandovo divadlo, Štefánikova 6/57, 150 00 Praha 5

Jakub a jeho pán | Foto: Divadlo Astorka, Ctibor Bachratý

Melancholická komédia sa v rukách režiséra Ondreja Spišáka mení na divadlo sveta par excellence, povedané dnešným jazykom Milana Kunderu.

Putovanie Pána a jeho sluhu Jakuba je prelínané pútavými príbehmi, v ktorých sú Jakub a Pán protagonistami, ale aj divákmi. Divadlo v divadle je hrané s nadsadením a humorom, v podaní zábavných postavičiek: remeselníci Ozembuchovci, gauner rytier, bohatá markíza, sukničkář markíz. Tieto hry o láske, vernosti a zrade Pána ani Jakuba nikdy neomrzia, konfrontácia s ich vlastnými osudmi je pre nich príťažlivá, hoci miestami aj trpká. Nad všetkým je však poznanie o priateľstve a dôvere, ktoré im uľahčuje putovanie životom.

Dvojica Jakub a Pán už niekoľko storočí patrí k archetypálnym postavám svetovej literatúry. Metaforicky je ich príbeh príbehom ľudstva, veď od nepamäti si kladieme viac-menej rovnakú otázku: „... a sme my vôbec dobre napísaní“?

Dĺžka predstavenia: 2 hodiny 20 minút (vrátane prestávky)

Réžia: Ondrej Spišák | Hrajú: Marián Miezga, Juraj Kemka, Anna Šišková, Pavol Šimun, Tomáš Turek, Róbert Jakab, Sarah Arató, Františka Horváthová a. h.

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

VIZUÁLNE UMENIE

VÝSTAVA POZRI, PREŠPOROK: OD GRAFICKEJ VEDUTY K FOTOGRAFICKÝM POHĽADOM

Bratislava naprieč storočiami na plátnach stredoeurópskych majstrov.

13. 6. – 12. 9. 2024, vernisáž 12. 6. o 18:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hyberská 1

Výstava je sprievodným podujatím Stredoeurópskeho fóra Olomouc 2024.

Kurátorky: Lucia Almášiová, Patrícia Ballx

Reštaurovanie diel, odborná spolupráca: Boris Kvasnica | Grafický dizajn: Eva Šimovičová | Paspartovanie a rámovanie diel: Kristína Mišechová | Jazyková úprava: Miroslava Kuracinová Valová | Produkcia a inštalácia výstavy: Anna Sopková, Kristína Mišechová

Vystavujúci autori: Jakob Alt (1789 – 1872), Eduard Gurk (1801 – 1841), Gottfried Prixner (1747 – 1819), Johann Hieronymus Löschenkohl (1753 – 1807), Friedrich Bernhard Werner (1690 – 1778), Jozef Anton Lántz (činný okolo 1820), Johann Vincenz Reim (1796 – 1858), Eduard (Ede) Kozics (1829 – 1874), Károly (Carl) Körper (1845 – 1923) a Alois Krauss (Alojz Krausz, činný okolo 1904) a iní.

Foto: GMP

Výstava „Pozri, Prešporok!“ v Slovenskom inštitúte v Prahe predstavuje rôzne spôsoby zobrazovania mesta Prešporoka – dnešnej Bratislavy – v dielach umelcov stredoeurópskeho okruhu. Je malou reprízou rovnomennej výstavy, ktorá sa konala v roku 2023 v Mirbachovom paláci v Galérii mesta Bratislavy. Prostredníctvom vybraných výtvarných diel z oblasti grafiky a maliarstva 16. až 19. storočia, a zároveň aj historickej fotografie 19. storočia, pripomenula históriu a podoby mesta v priebehu času, poukázala na jeho kultúrny a umelecký význam na mape strednej Európy a tiež jeho atmosféru v minulosti.

Jednotlivé diela sprevádzajú diváka od grafických vedút, kresieb, akvarelov a olejomalieb až po fotografiu; od prvých zobrazení v roku 1563 až po rok 1918. Uvidíte na nich nielen panorámy mesta, ale aj čiastkové pohľady na námestia, ulice a významné stavby. Podtitul výstavy *Od grafickej veduty k fotografickým pohľadom* nepriamo odkazuje na rôznospôsobu „videnia“ mesta Prešporka. Spôsobu, ktorými sa mesto a jeho zákutia v priebehu niekoľkých storočí stvárnili, boli silno ovplyvnené rôznymi faktormi – od funkcie, ktoré dielo malo mať, cez svetonázor a preferencie objednávateľa, až po záujmy a schopnosť publika dielo a jeho význam spätne vnímať.

Foto: GMP

Zásadný vplyv mala i miera dodržiavania obrazovej tradície verzus snaha umelca priniest niečo nové. Kvalitu práce potom často ovplyvňovali talent a úroveň vzdelania umelca, možnosť poučenia sa dielami z väčších umeleckých centier alebo jednoducho vytvorenie priaznivých kultúrnych podmienok. Do obrazov Prešporka sa v priebehu času vpisovali politické, historické i kultúrne dejiny, v ich detaile môžeme často sledovať i premeny spoločnosti. Pričom viaceré vzácne a zaujímavé grafické diela zo zbierky starej kresby a grafiky prešli v posledných rokoch komplexným reštaurovaním, ktoré pre GMB realizoval prof. Boris Kvasnica, akad. maliar.

Výstava predstavuje aj fotografické pohľady na Prešporok, a to najmä vďaka pochopeniu spolupracujúcich inštitúcií. Z nich najmä Múzeum mesta Bratislavy, Slovenské národné múzeum – Historické múzeum a Slovenský národný archív v Bratislave poskytli digitálne reprodukcie diel zo svojich zbierok.

Sústredením grafických, maliarskych a fotografických diel na jedno miesto sa nám podarilo vytvoriť súhrnnejší obraz o vizuálnych záznamoch jedného mesta v priebehu jednotlivých storočí a prezentovať ho na pôde Slovenského inštitútu v Prahe aj s novo vydaným katalógom s bohatou obrazovou časťou a odbornými textami.

Patrícia Ballx, kurátorka výstavy

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ V SLOVENSKOM INŠTITÚTE V PRAHE

Premietanie filmu a čítanie rozprávok v slovenčine, češtine a ukrajinčine.

6. 6. 2024 o 15:00 | Slovenský inštitút v Prahe, Hybernská 1

Slovenský inštitút v Prahe, Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Prahe a Veľvyslanectvo Ukrajiny v Českej republike srdečne pozývajú všetky deti a ich rodičov na oslavu Medzinárodného dňa detí.

V rámci popoludnia sa uskutoční trojjazyčné čítanie z výnimočnej detskej knižky **Svet okolo nás**, ktorá vyšla vďaka vydavateľstvu Ideál v dvoch dvojjazyčných vydaniach, ukrajinsko-slovenskom a ukrajinsko-českom. Rozprávky zaznejú vo všetkých troch jazykoch – slovenčine, češtine a ukrajinčine. Sprievodkyňou podujatia bude herečka **Viera Kučerová** z neziskovej organizácie podporujúcej umenie, kultúrnu výmenu a minoritné projekty BONA FIDE.

Kniha *Svet okolo nás* je pokladnicou trvalých hodnôt, o ktoré sa hrdinovia príbehov štedro delia. Rozprávkové dojmy z detstva, láska k slovu aj znalosť ľudových povier inšpirovali príbehy, v ktorých žijú Prosco, Veverička, Bocian, Púpava, Príroda... Nielen žijú, ale túžia po Slnku, vytvárajú harmóniu, a zároveň oslovujú Človeka, pretože len on môže pomôcť púpave vyklíčiť, steblo vyrásť, bocianovi sa zachrániť...

Po prezentácii knižky bude nasledovať projekcia krátkometrážneho animovaného ukrajinského filmu pre detského diváka.

Príďte sa s nami ponoriť do sveta rozprávkových príbehov a spoznať nových kamarátov!

Deti všetkých národností sa môžu tešiť aj na pekné a chutné darčeky!

FESTIVAL AMBASÁD

Zažite chute celého sveta na jednom mieste!

8. 6. 2024, 8:00-20:00 | Trhy na Kulaťáku

Foto: Festival ambasád, Trhy na Kulaťáku

Festival ambasád je najväčší medzinárodný street food festival v réžii ambasád, honorárnych konzulátov a hospodárskych komôr. Tento rok bude na Kulaťáku v mestskej časti Praha 6 zastúpených takmer päťdesiat krajín z celého sveta, ktoré návštevníkom ponúknu originálne tradičné pokrmy.

Pracovníci ambasád aj samotní veľvyslanci so svojimi rodinami a príslušníci jednotlivých krajín, ktorí v Prahe dlhodobo žijú, pripravia pre záujemcov pochúťky zo surovín charakteristických pre štáty, z ktorých pochádzajú. Okrem hlavných chodov budete mať možnosť ochutnať aj rozličné nápoje a dezerty.

Ani tento rok nebude chýbať stánok Slovenského veľvyslanectva v Prahe a Slovenského inštitútu v Prahe. Tešíme sa na stretnutie!

Vstup zdarma. Viac informácií nájdete na tomto [odkaze](#).

INFORMUJEME A ODPORÚČAME

NANEBOVZATIE DOKTORA FAUSTA

7. 6. (1. premiéra) a 9. 6. 2024 (2. premiéra) o 19:30 | Studio Ypsilon, Spálená 16, 110 00 Praha 1

Dávame vám do pozornosti unikátny česko-slovenský projekt **Nanebevzetí doktora Fausta**, ktorý je výsledkom spolupráce českého spisovateľa, dramatika a politika Milana Uhdeho a slovenského režiséra a herca Juraja Nvotu. Premiéra sa uskutoční 7. 6. 2024 v Studiu Ypsilon.

Všetci máme svojho Mefistofela. Príbeh Fausta je starý, no prítomný je v každom z nás. Dostali sme slobodu a s ňou aj pokušenie. „Keď sa nedopustíš chyby, nič nepochopíš,“ hovorí Mefisto. Vo svetovej premiére novej Uhdeho hry herci s ypsilonským humorom zvädzajú odveký súboj Dobra a Zla v nás. Ako povedal Freud, to nie je kabaretný koncept, to je reálny súboj našej mysle s naším podvedomím.

Foto: Divadlo Ypsilon

Milan Uhde o vzniku hry hovorí: „Faust je mojou témou od roku 1967, keď mi režisér Alfréd Radok rozprával o svojom zámere zobrazíť goethovského hrdinu ako prvého novodobého páchatela pokusov na ľuďoch. Myslel to vraj dobre, dopadlo to zle. Žiadna z postáv hry nie je jednoznačne záporná ani kladná. Faust je síce zločinec, ale je to podivuhodný zločinec, ktorý sa zločinov dopustil jednak pod Diablovým vplyvom, ale aj s Božím súhlasom. Je to komédia pre neznámy, jemný úsmev plný pochopenia. Nie je to sranda na roztrhanie, ale je to komédia svojho druhu. Hra o zle, ktoré je však zámerne pripravené, vhoďené ako lopta.“

Režisér Juraj Nvota vybavil v úvode hru zápisom, ktorý podľa neho vznikol počas čítania knihy Vášne mysle od Irvinga Stona o živote Sigmunda Freuda: „Keď Freud videl Kráľa Oidipa, uvedomil si, že – v človeku existujú dve mysle a fungujú nezávisle od seba. O konflikte medzi Bohom a Diablom sa dočítal mnoho, hlavne v Goethe Faustovi, ale zápas medzi Dobrom a Zlom vždy chápal len ako literárny a náboženský koncept, vo svojej povahe rýdzo symbolický. Po Oidipovi mu prvýkrát porozumel. Boh je vedomá, logická, zodpovedná časť mysle, tá sila, ktorá človeka vyviedla z mora, z jaskyne a premenila ho na rozumnú tvorivú bytosť. Diabol je nevedomie, zloduch v nás, ktorý čaká na príležitosť, aby začal závidieť, ohovárať, klamať, škodiť, ničiť, kradnúť, vraždiť. Na takto prekliatom mieste sa neuchytí veda, disciplína, rozum, civilizácia, ani umenie.“

Réžia: Juraj Nvota | Výprava: Tomáš Rusín | Kostýmy: Zuzana Štefunková-Rusínová | Hudba: Miloš Štědroň, Dominik Renč, Jan Bradáč | Hrajú: Petr Vřek, Jan Večeřa, Paulína Labudová, Barbora Skočdoplová, Jaroslava Kretschmerová, Jan Bradáč, Dominik Renč, Roman Janál, Martin Janouš, Jan Jiráň

Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

VÝSTAVA MIRO BUCHER: *PORTRÉT ZEME*

1. 6. – 1. 7. 2024 | Galerie Pod Palmovkou, Zenklova 34, Praha 8 | Vstup zdarma

V júni odporúčame navštíviť výstavu s názvom *Portrét Zeme* slovenského výtvarníka Miroslava Buchera v Galerii Pod Palmovkou. Výstavou *Portrét Zeme* Miroslav Bucher predstavuje dve línie svojej tvorby, ktoré spolu však tak úzko súvisia, že je vlastne nemožné ich oddelovať – čistú krajinu a krajinu s atribútmi ľudskej činnosti, akými je architektúra, ktorá vlastne tiež rastie zo zeme a charakterizuje duchovný vývoj našej spoločnosti v dávnej histórii až po súčasnosť.

Miroslav Bucher je členom najstaršieho umeleckého spolku na Slovensku – Umeleckej besedy slovenskej, s ktorou často vystavuje. Samostatne vystavoval na mnohých miestach v Česku, na Slovensku aj v zahraničí, napríklad v Poľsku, Švédsku, Lotyšsku, Nemecku, Srbsku a Rakúsku. Na spoločných výstavách prezentoval svoju tvorbu vo Francúzsku, Macedónsku, na Ukrajine, v Litve, Rusku, Turecku, Taliansku, Maďarsku a Indii.

Viac informácií nájdete na tomto [odkaze](#).

VÝSTAVA MAREK PUPÁK: *BLUE GRANDMA*

19. 4. – 20. 6. 2024 | 400 ASA GALLERY, Kováků 32, 150 00 Praha 5

Foto: 400asa.org

V galérii dokumentárnej fotografie 400 ASA práve prebieha výstava slovenského fotografa Mareka Pupáka, ktorý sa v projekte *Blue Grandma* od roku 2007 venuje fotografovaniu svojej starej mamy a jej každodenného života.

Observačnou metódou, bez akejkoľvek umelej štylizácie, zachytáva súkromie typickej dôchodkyne, ktorá sa aktívne a s nadhľadom vyrovnáva so súčasným moderným prostredím. Hravá práca s farbami a kombinácia detailných a zdanlivo jednoduchých záberov ako z rodinného albumu vytvárajú výnimočný celok, z ktorého srší láskavosť, radosť a pokoj.

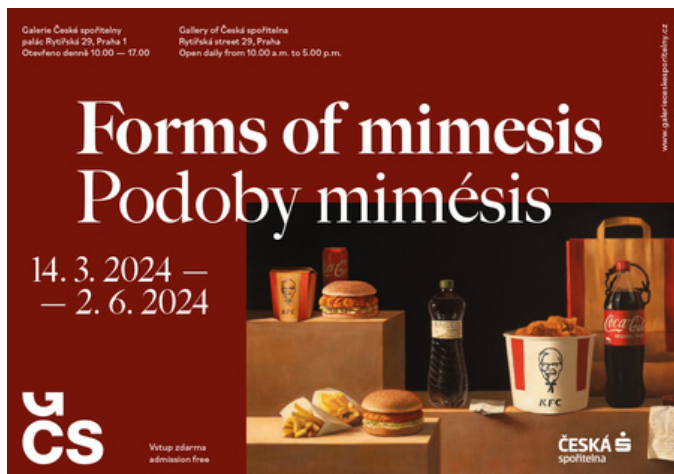
Séria *Blue Grandma* je dôkazom, že dokumentárne fotografie nutne nemusia zobrazovať zásadné historické momenty alebo subjekty, od ktorých má autor profesionálny odstup. Dokumentom je akákoľvek séria, ktorá sa sústreďuje a presne venuje vybranej téme.

Viac informácií nájdete na tomto [odkaze](#).

VÝSTAVA FORMS OF MIMESIS / PODOBY MIMÉSIS

14. 3. – 2. 6. 2024 | Galerie České spořitelny, palác Rytířská 29, Praha 1 | Vstup zdarma

Dávame do pozornosti kolektívnu výstavu s názvom *Forms of mimesis / Podoby mimésis*, na ktorej je niekoľkými dielami zastúpený aj slovenský vizuálny umelec Dušan Mravec.

Dušan Mravec študoval na Akadémii umení v Banskej Bystrici a Akadémii výtvarných umení v Prahe. Venuje sa predovšetkým maľbe, ktorá má fotorealistické, hyperrealistické a expresionistické tendencie.

Tematicky sa vo svojich dielach zaoberá zátisím, krajinami a portrétmi, ktoré niekedy spája do veľkoformátových cyklov.

Viac informácií nájdete na tomto [odkaze](#).

DISKUSIA S JURAJOM BENČÍKOM (NIE)LEN O KULTÚRE...

21. 6. 2024 o 18:00 | Ambasáda, Coffee & Bar, Pelléova 244/9, 160 00 Praha, Česko

Diskusia organizovaná občianskym spolkom Pražská kaviareň s ukážkami tvorby Juraja Benčíka – herca, míma, klauna, pedagóga ... (nie)len o kultúre, ale aj o neverbálnej komunikácii o kultúrnej uzavrenosti Slovenska a tiež jeho posobení v Cirque du Soleil.

Diskusiu bude moderovať Andrea Domin.

Vstup je zdarma. Počet miest je však obmedzený na 50 účastníkov. Vyplnite prosím registračný formulár, ktorý [nájdete na tomto odkaze](#).

KNIŽNÉ NOVINKY

EVA URBANOVÁ & DALFAR (EDS.): TICHÉ IHRISKÁ PO STOPÁCH ZAPLŇNANÉ TUŠOM RÝCHLEJ HRY

LITERÁRNA BAŠTA, BANSKÁ BYSTRICA, 2024

Prvá antológia slovenského haiku, ktorá komplexne mapuje pestrosť tejto japonskej básnickej formy v našom domácom variante. Editorská dvojica Eva Urbanová a Dalfar do nej vybrala básne autoriek a autorov, ktorí ako prví priniesli haiku do slovenského literárneho prostredia, ako aj tých, ktorí ho systematicky tvoria a prispievajú k jeho popularizácii v posledných dvoch desaťročiach.

V antológii nájdete haiku nasledujúcich autoriek a autorov: Jela Abasová, Jaroslava Antalová, Miroslav Bartoš, Daniela Bojnanská, Ivan Čičmanec, Miroslav Daniš, Etela Farkašová, Oľga Gluščíková, Daniel Hevier, Peter Hotra, Karol Chmel, Ivan Kadlečík, Andrea Kočalková, Zuzana Konopásková, Peter Kovalik, Juraj Kuniak, Štefan Kuzma, Matúš Nižňanský, Oleg Pastier, Robert Pospiš, Stanislava Chrobáková Repar, Angela Repka, Peter Repka, Tomáš Straka, Viktor Suchý, Eka Šipöczová, Ján Štrasser, Jozef Tatár, Michal Tatár, Ján Zambor.

PETRA ARSLAN ŠINKOVÁ: MAMI, OCI, SOM ONLINE FORTUNA LIBRI, BRATISLAVA, 2023

Ďalšia kniha zo série Mami, oci od detskej psychologičky sa zameriava na nebezpečenstvá a nástrahy internetu.

OSOBNOSTI

MILAN HODŽA (1. február 1878, Sučany, Rakúsko-Uhorsko – 27. jún 1944, Clearwater, Florida, USA)

Štátnik, politik, novinár

Milan Hodža | Foto: Wikimedia Commons

Vo štvrtok 27. júna uplynie 80 rokov od smrti jednej z najvýznamnejších osobností slovenských dejín 20. storočia – významného slovenského politika, štátnika a publicistu.

Milan Hodža stál pri zrode Československa, bol jedenástym predsedom vlády Československej republiky (prvým slovenským predsedom vlády) a ministrom viacerých rezortov v mnohých vládach.

Milan Hodža sa narodil v národne uvedomelej rodine evanjelického farára Ondreja Hodžu na evanjelickej fare v Sučanoch pri Martine, kde získal aj základné vzdelanie. Svoje stredoškolské štúdiá absolvoval v Banskej Bystrici, v Šoproni a v Sibiu (Rumunsko), kde v roku 1896 zmaturoval. V rokoch 1896 – 1900 študoval právo v Budapešti a Kluži. Neskôr študoval filozofiu vo Viedni, kde v roku 1918 získal doktorát. V roku 1921 bol vymenovaný za profesora novodobých slovenských dejín na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. V roku 1938 mu Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave udelila titul Doctor honoris causa za oblasť žurnalistiky a politiky.

Všeobecné i špecializované vedomosti, znalosti cudzích rečí (ovládal sedem jazykov – maďarský, nemecký, anglický, francúzsky, rumunský, srbochorvátsky, poľský), talent, pracovitosť i odvaha ho vo všetkých oblastiach, v ktorých pracoval, viedli k úspechom, a to najmä v politike a žurnalistike.

Milan Hodža ako politik vedel pôsobiť na ľudí. Mal obrovský cit a pochopenie pre moderné poňatie politiky a vnášal do nej moderné metódy. Počas svojej 44-ročnej pôsobnosti v politike predložil množstvo politických koncepcií, ktoré boli kreatívne, progresívne a úspešné. Vrcholom jeho politického pôsobenia bol post predsedu československej vlády v rokoch 1935 až 1938.

Na jeseň 1938 opustil Česko-Slovensko – istý čas strávil na liečení vo Švajčiarsku – a usadil sa vo Francúzsku. Po páde Paríža a francúzskej vlády odišiel do Londýna a v roku 1941 sa nakoniec presťahoval do USA.

V USA sa aktivizoval v krajanských spolkoch. Načrtával projekt povojnovej federácie stredoeurópskych štátov so značnou úlohou USA v tomto priestore. Chcel, aby po porážke nacistov vznikla v strednej Európe konfederácia podunajských štátov. Táto konfederácia mala mať čo najtesnejšie styky s USA, keď správne predpokladal, že rozhodujúcou silou v druhej svetovej vojne a po nej sa stane takto vojensky a priemyslovo mohutná veľmoc, ktorá bola navyše vzorom aj v uplatňovaní demokracie. Projekt však nezískal podporu a úplne ho diskvalifikovali výsledky 2. svetovej vojny.

V roku 1942 publikoval v USA dielo medzinárodného významu *Federation in Central Europe*, ktoré v roku 1997 vyšlo aj v slovenskom jazyku, a to ako *Federácia v strednej Európe*. Preklad edične pripravil a úvod k nej napísal slovenský historik Pavol Lukáč, znalec Hodžovho diela. Milan Hodža bol bystrý a rozhladený novinár. Bol autorom stoviek novinárskych statí a početných časopiseckých úvah. Ešte počas vysokoškolských štúdií, tj. ešte za Rakúsko-Uhorska pracoval v Budapešti v *Slovenských listoch*. V rokoch 1898 až 1899 bol spravodajcom v *Budapester Abendblatte*, písal aj pre prvý *Slovenský denník*, ktorý bol predchodcom *Slovenského týždenníka*. Jeho články oslovovali široké masy. Napísal množstvo verejných politických prejavov. Jeho spisy majú sedem zväzkov - *Články, reči, štúdie* (1930 – 1934). Okrem toho napísal rozsiahlu monografiu *Československý rozkol* (1920), s podtitulom *Príspevky k dejinám slovenčiny*.

Milan Hodža zomrel nečakane 27. júna 1944 v Clearwateri v USA. Jeho pozostatky previezli do Chicaga, kde ho pochovali na Českom národnom cintoríne. Pohrebnú reč mu vtedy predniesol minister zahraničných vecí ČSR Jan Masaryk. Vo svojej poslednej vôli však Milan Hodža vyjadril svoje želanie, aby ho pochovali na Slovensku, v rodnom Turci. V súlade s jeho želaním, dňa 25. júna 2002 boli jeho pozostatky prevezené na Slovensko a dňa 27. júna 2002 boli uložené do rodinnej hrobky na Národnom cintoríne v Martine.

Bol nositeľom najvyšších štátnych vyznamenaní Francúzska, Poľska, Talianska, Juhoslávie a Rumunska.

Na jeho počesť sa na Slovensku posledný júnový týždeň už niekoľko rokov organizujú Dni Milana Hodžu, súťaže Hodžov novinový článok a Hodžova esej, udeľujú sa Ceny a Čestné ceny Milana Hodžu za propagáciu Slovenska v zahraničí a za vedecký výskum významných rodákov.

OSKAR TÖRÖK SEXTET

28. 7. 2024 o 21:00 | Jazz Dock

Pražská premiéra kapely uznávaného trubkára Oskara Töröka. Speváčkou projektu je mladá a talentovaná vokalistka z Ružomberka Simona Hulejová a hrá v ňom československá hudobná špička – na saxofón a klarinet Nikolaj Nikitin, na klavír Ľuboš Šrámek a na basu Juraj Griglák.

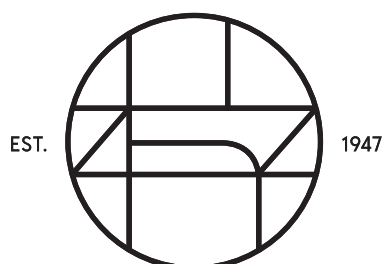
Vstupenky nájdete na tomto [odkaze](#).

Slovenský inštitút Praha
Hyberná 1
110 00 Praha 1, Česká republika
www.slovenskyinstitut.cz
Tel: +420 721 466 298
E-mail: si.prague@mzv.sk

Sponzorom Slovenského inštitútu v roku 2024 je:

JAVORINA

Zmena programu vyhradená.
Zodpovedná redaktorka: Ľubica Krénová.

Účastou na podujatiach Slovenského inštitútu v Prahe dávate súhlas so spracovaním osobných údajov.
Vaše osobné údaje nebudú poskytnuté tretím stranám na ďalšie spracovanie bez vášho vedomia.